

Tuyên Quang

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH TUYÊN QUANG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN TUYÊN QUANG

NĂM THỨ 61

Số 11 (44)

13 tháng 9 năm 2025

22, tháng Bảy, Ất Tỵ

Cuối tuần

Báo điện tử:

baotuyenquang.com.vn

Sóng vàng

trên non cao

2. Bảo tồn và phát triển bền vững

3. Giữ gìn phương thức canh tác truyền thống

Vẻ đẹp nên thơ của xã Bản Máy trong mùa lúa chín.

Chuyện
▶ CUỐI TUẦN

Bảo tồn và phát triển bền vững

■ PHƯƠNG ĐÔNG

KHÔNG chỉ đơn thuần là kết quả của phương thức sản xuất nông nghiệp, ruộng bậc thang với vẻ đẹp vừa kỳ vĩ vừa thơ mộng còn là biểu tượng thâm đậm các giá trị văn hóa lịch sử, là minh chứng cho tinh thần cố kết cộng đồng, ý thức nỗ lực sáng tạo vượt lên hoàn cảnh sống khắc nghiệt của đồng bào các dân tộc thiểu số miền núi.

Tại tỉnh ta, Hoàng Su Phì, Hồng Thái từ lâu đã trở thành địa danh du lịch hấp dẫn, với kiệt tác thiên nhiên là những thửa ruộng bậc thang. Ruộng bậc thang giống như những công trình kiến trúc kỳ vĩ được tạo nên từ bàn tay và khối óc của cộng đồng các dân tộc thiểu số nơi đây, là di sản sống, minh chứng cho sự cần cù và trí thức bản địa.

Giá trị của ruộng bậc thang không chỉ nằm ở vẻ đẹp cảnh quan mà còn ở chiều sâu văn hóa mà nó đại diện. Mỗi thửa ruộng là một câu chuyện về cuộc sống, về lịch sử định cư và canh tác của các dân tộc La Chí, Tày, Nùng, Dao, Mông... đã tồn tại hàng trăm năm. Vẻ đẹp của mùa nước đổ vào tháng Chín, tháng Mười đã thu hút du khách, biến Hoàng Su Phì và Hồng Thái thành điểm đến hấp dẫn nhất. Điều này mở ra cơ hội lớn để phát triển du lịch, tạo thu nhập cho người dân thông qua các dịch vụ lưu trú, trải nghiệm văn hóa và ẩm thực.

Việc đẩy mạnh phát triển du lịch ruộng bậc thang còn là nền tảng để đồng bào vùng cao nâng cao nhận thức, bồi dưỡng tạo sinh kế, thu nhập cho người dân, từ đó khơi dậy ý thức và động lực để họ chủ động bảo tồn, gìn giữ các giá trị văn hóa, truyền thống đặc trưng của mình.

Tuy nhiên, nếu không có một chiến lược đúng đắn, sự phát triển nóng có thể đe dọa đến chính di sản. Việc khai thác du lịch ồ ạt, thiếu quy hoạch có thể làm phá vỡ cảnh quan, làm mất đi sự mộc mạc và bản sắc văn hóa của các bản làng. Những tác động của biến đổi khí hậu như sạt lở đất, lũ ống cũng gây ra những rủi ro đáng kể.

Để biến di sản thành tài sản, cần phải đặt người dân vào vị trí trung tâm của mọi kế hoạch phát triển. Điều này đòi hỏi các chính sách từ quy hoạch đến quản lý, hỗ trợ bền vững, giúp người dân duy trì công việc canh tác trên ruộng bậc thang. Đồng thời, cần xây dựng và quảng bá thương hiệu cho các sản phẩm nông nghiệp đặc trưng như gạo ruộng bậc thang, gắn kết chúng với câu chuyện văn hóa, lịch sử của những vùng đất này ■

Sống trên non

Mùa Thu, khi nắng vàng trải khắp triền đồi cũng là lúc thiên nhiên và con người nơi địa đầu cực Bắc của Tổ quốc quyện hòa trong bản giao hưởng ruộng bậc thang tuyệt mỹ. Từ Hồng Thái đến Thông Nguyên, Bản Phùng, Khuôn Lùng hay Thanh Thủy, Lao Chải,... những thửa ruộng bậc thang như dải sóng vàng bất tận, trở thành biểu tượng trường tồn của trí tuệ và sức người miền sơn cước.

Mùa lúa chín vàng trên những thửa ruộng bậc thang Hồng Thái.

Ảnh: QUỐC VIỆT

Di sản giữa đại ngàn

THEO các nhà nghiên cứu dân gian, ruộng bậc thang ở Tuyên Quang có niên đại hơn 200 năm, gắn liền với hành trình mở núi, lập ruộng của tộc người Dao, La Chí, Nùng, Phù Lá... Ở độ cao từ vài trăm mét đến hơn 1.000 mét so với mực nước biển, cộng đồng các dân tộc đã biến triền núi hoang thành những thửa ruộng kỳ vĩ, biến đất dốc thành bậc thang no ấm. Không có sự trợ giúp của máy móc hiện đại, chỉ với đôi bàn tay khéo léo cùng công cụ thô sơ như dao, cuốc, xẻng và cày, họ đã tạo nên kỳ tích kiến trúc nông nghiệp vĩ đại với những thửa ruộng hàng trăm bậc xếp tầng lên nhau như nấc thang nối liền đất trời, tạc vào

núi đồi dấu ấn bất diệt về ý chí sinh tồn để mưu cầu hạnh phúc.

Ruộng bậc thang ở Tuyên Quang chỉ cấy được duy nhất một vụ lúa mùa, bởi thiên nhiên quá đỗi khắc nghiệt. Mùa khô, đất nứt nẻ, suối cạn dòng, không thể giữ độ ẩm cho gieo cấy lúa. Chỉ khi những cơn mưa mùa hạ đổ xuống, đồng bào mới dần từng mạch nước qua nương, dồn vào thửa ruộng, khởi đầu một mùa gieo cấy quý giá. Mỗi hạt thóc vì thế là kết tinh của sự kiên trì, bền bỉ và khả năng thích ứng phi thường của đồng bào rẻo cao.

Hiện nay, tỉnh Tuyên Quang có trên 9.000 ha ruộng bậc thang, trong đó trên 1.300 ha đã được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xếp hạng Danh thắng Quốc gia, tập trung tại 7 xã phía Tây của

tỉnh gồm: Thông Nguyên, Pờ Ly Ngải, Bản Máy, Hồ Thầu, Nậm Dịch, Thành Tín và Tân Tiến. Không chỉ là kho thóc vàng nuôi sống bao thế hệ, ruộng bậc thang còn như "bảo tàng sống" lưu giữ kỹ thuật canh tác, văn hóa sản xuất đặc sắc. Mỗi mùa, ruộng bậc thang lại mang một vẻ đẹp riêng có. Mùa đổ nước (tháng 4, 5), mặt ruộng phẳng lặng như tấm gương khổng lồ, phản chiếu mây trời và núi non hùng vĩ. Khi "lúa thì con gái", những triền đồi được khoác tấm áo xanh mướt, căng tràn sức sống. Mùa lúa chín (tháng 9, 10), sắc vàng rực rỡ trải khắp các sườn đồi, làm say lòng bất cứ ai.

Chị Bùi Thủy An, du khách đến từ Thành phố Hồ Chí Minh, không giấu được sự thích thú: "Nhìn những thửa ruộng bậc

Bình minh Homestay nổi bật giữa sắc vàng rực rỡ của những thửa ruộng bậc thang vào mùa lúa chín, tạo nên bức tranh thiên nhiên tuyệt mỹ.

THỨ BẢY NGÀY 13 - 9 - 2025

còn khẳng định chất lượng vượt trội của giống lúa đặc sản vùng cao với hương thơm tự nhiên, vị ngọt dẻo đặc trưng. Với năng suất ổn định từ 55 - 60 tạ/ha, giá bán trung bình từ 22.000 - 25.000 đồng/kg gạo thành phẩm, gạo tẻ Già Dui Xín Mần có giá trị kinh tế cao gấp gần 2 lần so với nhiều giống gạo tẻ nội địa khác, trở thành nguồn thu nhập bền vững cho bà con nơi đây.

Bạc thang vàng, tương lai xanh

Không chỉ tạo nên hạt thóc nuôi dưỡng con người, “mùa vàng” ở Tuyên Quang còn mở ra cánh cửa mới. Ở đó, nông nghiệp vừa là sinh kế, vừa được nâng tầm thành sản phẩm du lịch độc đáo, đưa du khách đến với một miền văn hóa sống động và giàu bản sắc. Theo đó, các cấp ủy, chính quyền địa phương đã đẩy mạnh phát triển du lịch theo hướng tạo dựng thương hiệu gắn liền với di sản ruộng bậc thang - biến kho tàng của cha ông thành nguồn lực kiến tạo tương lai.

Ruộng bậc thang không chỉ là phương thức canh tác độc đáo mà còn là chiếc nôi sản sinh nhiều tín ngưỡng nông nghiệp đặc sắc, tạo dấu ấn riêng cho mảnh đất biên cương cực Bắc như: Lễ cầu mùa của người Dao, cúng cơm mới của người Nùng, tết Khu Cù Tề, lễ xin giống, đóng cửa kho của người La Chí. Nhận thức sâu sắc những giá trị này, tỉnh Tuyên Quang đã tập trung phục dựng nhiều lễ hội tín ngưỡng nông nghiệp và tổ chức thường niên, vừa bảo tồn bản sắc văn hóa truyền thống, vừa tạo điểm nhấn hấp dẫn cho du lịch trải nghiệm vùng cao.

Riêng các xã có diện tích ruộng bậc thang thuộc vùng Danh thắng Quốc gia còn phát triển cụm du lịch sinh thái nông nghiệp, tạo sự gắn kết hài hòa giữa canh tác và trải nghiệm. Từ đây, những Làng Văn hóa du lịch cộng đồng như Nậm Hồng (xã Thông Nguyên), Quảng Hạ (xã Quảng Nguyên), Tân Phong (xã Hồ Thầu) hay Na Lêng (xã Bản Mày) đã trở thành điểm đến yêu thích của du khách trên hành trình khám phá xứ Tuyên.

Mỗi độ tháng 9, 10, mùa vàng rực rỡ biến Thông Nguyên, Pờ Ly Ngải, Hồng

Thái... thành điểm hẹn du lịch độc đáo. Nổi bật là Tuần Văn hóa du lịch “Qua những miền di sản ruộng bậc thang” được tổ chức thường niên tại xã Thông Nguyên. Tại đây, du khách bay dù lượn tham quan, ngắm ruộng bậc thang; hòa mình trong không gian lễ hội truyền thống; tham gia bất cứ chèo ruộng, chặm bạc, thêu thổ cẩm; thử sức với các môn thể thao dân gian như bắn nỏ, đánh yến, đan quẩy tấu... Mỗi hoạt động đều mở ra cho du khách những trải nghiệm độc đáo, góp phần khẳng định thương hiệu Tuyên Quang trên bản đồ du lịch quốc gia và quốc tế.

Du lịch không chỉ đưa ruộng bậc thang Tuyên Quang đến gần hơn với du khách mà còn mở ra hướng sinh kế mới cho người dân. Anh Triệu Tà Chỏi, thôn Nậm Hồng, xã Thông Nguyên chia sẻ: “Gia đình tôi đã mạnh dạn nâng cấp Bình Minh Homestay, mở rộng khuôn viên và đầu tư 9 bungalow cùng 1 nhà cộng đồng để đón khách. Mỗi vụ lúa chín, chúng tôi đón 600 - 700 lượt khách, trong đó khoảng 30% là du khách quốc tế. Nhờ vậy, vào những tháng cao điểm, doanh thu có thể đạt từ 200 - 600 triệu đồng”.

“Với mục tiêu biến di sản thành tài sản, tỉnh Tuyên Quang tiếp tục triển khai chiến lược phát triển du lịch gắn với bảo tồn di sản ruộng bậc thang; định vị thương hiệu gạo ruộng bậc thang với nhãn mác, bao bì và truy xuất nguồn gốc, tạo thành quà tặng du lịch đặc trưng kết hợp xây dựng sản phẩm OCOP. Đồng thời, thúc đẩy liên kết các tỉnh Tây Bắc hình thành “Con đường mùa vàng”, mang đến trải nghiệm du lịch độc đáo, quảng bá văn hóa đặc sắc và tạo sinh kế bền vững cho người dân địa phương”, Phó Giám đốc Sở Văn hóa - Thể thao và Du lịch tỉnh Tuyên Quang, Nguyễn Thị Hoài chia sẻ.

Phát triển du lịch ruộng bậc thang không chỉ giúp nâng cao nhận thức trong việc gìn giữ, bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa mà còn mở ra cơ hội việc làm, tăng sinh kế, tạo động lực để đồng bào vươn lên thoát nghèo. Quan trọng hơn, đây cũng là cách để người dân làm chủ cuộc sống từ chính những công trình kiến trúc nông nghiệp vĩ đại mà cha ông để lại, biến di sản thành nguồn lực kiến tạo tương lai ■

Vàng

cao

■ THU PHƯƠNG

thang dát vàng trước mắt, mềm mại như dải lụa ôm lấy núi, đôi tôi chỉ biết thốt lên “đẹp quá”! Đi giữa những bậc thang vàng, hít hà hương lúa chín, tôi thấy mình như quên hết ồn ào phố thị, chỉ còn lại cảm giác trong lành, dễ chịu và rất đáng để quay lại”.

Sinh kế bền vững

Xã Hồng Thái hiện sở hữu 82 ha ruộng bậc thang, trải dài quanh con đường liên xã và bao bọc khu trung tâm, tạo nên không gian văn hóa - nông nghiệp đặc trưng. Ruộng bậc thang tập trung nhiều nhất tại thôn Khau Trảng với 27 ha, đây cũng là nơi sinh sống của 95 hộ đồng bào Dao Tiên. Những thửa ruộng xếp tầng, nối tầng không chỉ nuôi sống bao thế hệ mà còn mang lại giá trị kinh tế ổn định khi năng suất đạt 54,5 tạ/ha, tương đương hơn 45 triệu đồng/ha.

Vào mùa đổ nước, người dân Tuyên Quang còn khéo léo biến những thửa ruộng bậc thang thành “ao cá trên mây”, vừa dưỡng lúa, vừa nuôi cá chép. Tại các xã: Nậm Dẩn, Pà Vây Sủ, Xín Mần, Khuôn Lùng, Quảng Nguyên, người dân thực hiện cánh đồng mẫu “5 cùng” (cùng làm đất, cùng giống, cùng gieo cấy, cùng chăm sóc, cùng thu hoạch) gắn với nuôi cá chép ruộng quy mô lên đến hơn 100 ha. Trong suốt quá trình canh tác, người dân không sử dụng thuốc trừ sâu hay phân bón hóa học. Nhờ đó, môi trường được bảo vệ, đất giữ được độ phì nhiêu, còn dân có môi trường lý tưởng để sinh trưởng với nguồn thức ăn hoàn toàn tự nhiên.

Mỗi độ thu sang, khi sắc vàng óng phủ kín triển ruộng cũng là lúc bà con rộn ràng bước vào vụ thu hoạch cá chép. Ông Sên Văn Sinh, xã Khuôn Lùng, cho biết: “Sau ba tháng nuôi, cá tuy chỉ đạt trọng lượng 0,3 - 0,5 kg mỗi con nhưng lại có ưu điểm thịt săn chắc, thơm ngọt, xương mềm. Chính đặc trưng ấy đã làm nên giá trị riêng có của cá chép ruộng bậc thang, rất được thị trường ưa chuộng. Mỗi vụ, gia đình tôi thu hơn

một tạ cá, bán với giá 100.000 đồng/kg, mang lại nguồn thu đáng kể để cải thiện đời sống”.

Thực tế cho thấy, mô hình xen canh cá - lúa không chỉ giúp người dân nâng cao thu nhập mà còn tạo ra sản phẩm du lịch độc đáo. Chị Nguyễn Thị Lý, du khách đến từ thành phố Hải Phòng hào hứng kể: “Giữa mùa vàng ngất hương lúa chín, chúng tôi được lợi bì bõm trong làn nước mát, rồi vỗ da niềm vui khi đôi tay chạm vào những chú cá chép tròn lẳn, lấp lánh ánh bạc. Thú vị hơn, chúng tôi còn được chủ homestay hướng dẫn chế biến cá chép ruộng thành những món ăn độc đáo như cá nướng, cá nấu măng chua, cá hấp thảo quả... Đây thực sự là trải nghiệm khó quên đối với tôi”.

Trên những bậc thang vàng, đồng bào các dân tộc Nùng, Dao, La Chí... còn nâng niu, gìn giữ những giống lúa đặc sản làm nên thương hiệu riêng của vùng cao như: Gạo đỏ Bản Phùng, Nếp Quảng Nguyên, Già Dui Xín Mần. Trong đó, gạo tẻ Già Dui Xín Mần không chỉ là sản phẩm OCOP 3 sao mà còn được Cục Sở hữu trí tuệ chứng nhận chỉ dẫn địa lý. Đây không chỉ là sự công nhận về thương hiệu mà

DIỄN ĐÀN

Gìn giữ phương thức canh tác truyền thống

■ THỦY CHÂU

KHÍ người nông dân vùng cao bám nương rẫy, giữ lối canh tác cha ông để lại, biến núi đồi thành ruộng bậc thang, nương ngô, nương lúa thì khi đó canh tác truyền thống ruộng bậc thang không chỉ là phương thức sản xuất mà còn là bản sắc văn hóa, kết tinh trí tuệ và tâm hồn của đồng bào vùng cao qua hàng trăm năm.

Phương thức canh tác ruộng bậc thang được hình thành từ điều kiện địa lý, khí hậu, địa hình như sườn núi dốc, thiếu đất canh tác. Từ kinh nghiệm cha ông để lại như kinh nghiệm chọn giống, dẫn nước, canh lịch thời vụ gieo trồng dựa vào thời tiết, thiên văn mà phương thức canh tác ruộng bậc thang dần được hình thành. Thế rồi những phương thức canh tác truyền thống này được lưu truyền này qua hệ thống tri thức dân gian như tục ngữ, ca dao, bài cúng, nghi lễ cầu mùa...

Làm nên những thửa ruộng bậc thang nơi non cao, người nông dân phải nắm vững kỹ thuật tạo ruộng theo nguyên tắc “cao ăn nước thấp, thấp ăn nước cao”; kỹ thuật dẫn nước và giữ nước với sự điều tiết thông minh để phân luồng dòng nước, tích trữ nước tự nhiên. Nhưng độc đáo nhất là kỹ thuật canh tác - gieo trồng và thu hoạch, bảo quản. Người nông dân vùng cao gieo cấy theo lịch canh tác truyền thống, dựa vào kinh nghiệm quan sát mùa nắng, mặt trăng, sao trời và không phụ thuộc vào hóa chất; chủ yếu dùng phân chuồng, tro bếp, lá mục để bón cho đất.

Ngày nay, trước ảnh hưởng của cơ giới hóa, việc đưa vào sản xuất các loại giống lúa lai hay việc ở nhiều địa phương, người trẻ rời quê đi làm xa đã dẫn tới một số tập quán canh tác truyền thống ở các địa phương có

ruộng bậc thang có thể dần bị bỏ quên. Vì vậy, việc bảo tồn và phát huy phương thức canh tác truyền thống trong giữ gìn di sản phi vật thể ruộng bậc thang có ý nghĩa rất quan trọng.

Phương thức canh tác ruộng bậc thang truyền thống là dấu ấn của lịch sử, là vốn tri thức dân gian, chứng minh khả năng thích nghi và sáng tạo của con người với thiên nhiên khắc nghiệt. Giữ gìn và phát huy phương thức canh tác ruộng bậc thang truyền thống không chỉ để hoài niệm quá khứ mà còn làm giàu cho hiện tại, mở lối phát triển kinh tế du lịch cho tương lai. Đây cũng là sợi dây bền chặt kết nối hôm nay với quá khứ ngàn đời, kết nối bản sắc văn hóa với sự phát triển bền vững ■

Khai thác hiệu quả, bền vững giá trị Di sản ruộng bậc thang

Ruộng bậc thang là một kiệt tác được tạo ra từ bàn tay, khối óc, quá trình lao động sáng tạo bền bỉ qua nhiều thế hệ của đồng bào các dân tộc vùng cao Tuyên Quang. Ngày nay, chủ nhân của “những bậc thang vàng” đã có

cuộc sống ấm no thông qua hoạt động canh tác lúa kết hợp nuôi cá chép ruộng và làm du lịch... Ruộng bậc thang được đồng bào trân trọng, gìn giữ như hơi thở cuộc sống hằng ngày. Báo và Phát thanh, truyền hình

Tuyên Quang trân trọng giới thiệu chùm ý kiến của lãnh đạo sở, cấp ủy địa phương, doanh nghiệp, hợp tác xã và người dân với mong muốn giữ gìn, khai thác, phát huy hiệu quả giá trị Di sản ruộng bậc thang.

Đồng chí NGUYỄN TRUNG NGỌC

Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tuyên Quang

Đưa ruộng bậc thang trở thành không gian văn hóa sống động

RUỘNG bậc thang ở Tuyên Quang không chỉ là công trình sản xuất vĩ đại của đồng bào các dân tộc, mà còn là di sản văn hóa độc đáo đã được công nhận là Di tích cấp quốc gia. Đây là tài sản quý cần được bảo tồn và phát huy giá trị gắn với phát triển du lịch bền vững. Những năm qua, tỉnh đã triển khai nhiều chương trình, đề án nhằm tôn vinh giá trị ruộng bậc thang, đồng thời phát triển sản phẩm du lịch đặc trưng, trong đó du lịch cộng đồng và trải nghiệm mùa vàng trở thành điểm nhấn hấp dẫn.

Thời gian tới, ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch sẽ tiếp tục tham mưu cho tỉnh xây dựng sản phẩm mới, đẩy mạnh quảng bá hình ảnh, đào tạo nhân lực và nâng cao chất lượng dịch vụ. Song song với đó là gìn giữ bản sắc văn hóa cộng đồng, bảo vệ cảnh quan, môi trường, nâng cao nhận thức của người dân trong bảo tồn di sản. Mục tiêu là đưa ruộng bậc thang trở thành không gian văn hóa sống động, vừa mang lại trải nghiệm độc đáo cho du khách, vừa góp phần cải thiện đời sống Nhân dân và khẳng định thương hiệu du lịch bền vững của địa phương.

Đồng chí MA QUÝ ĐÔN, Bí thư Đảng ủy xã Hồng Thái

Sản phẩm du lịch chủ đạo

XÃ Hồng Thái hiện có 27 ha ruộng bậc thang, tập trung tại thôn Khâu Tràng. Để khai thác du lịch gắn với phát triển kinh tế tại địa phương, chính quyền xã đã chủ động liên kết du lịch, hằng năm tổ chức các lễ hội mùa vàng dự kiến vào đầu tuần tháng 10 gồm các nội dung: thưởng trà, gặt lúa, nhảy dù lượn, tổ chức chợ phiên, Tour trải nghiệm “sống cùng người Dao”, thêu, vẽ sáp ong trên trang phục truyền thống...

Nhờ hướng đi đúng và trịnh, tại xã Hồng Thái, sản phẩm du lịch từ ruộng bậc thang ngày càng trở thành sản phẩm chủ đạo, có thể mạnh, đa dạng, kết hợp khai thác nhiều loại hình sản phẩm. Có thể kể đến du lịch

cộng đồng, nghỉ dưỡng, du lịch sinh thái, thể thao mạo hiểm, thu hút đông đảo lượng khách du lịch và nhiều dự án đầu tư đến với các địa phương.

Ông TRIỆU CHỒI HÍN, thôn Tân Phong, xã Hồ Thầu

“Của để dành” cho muôn đời sau

GIA đình tôi có 0,7 ha ruộng bậc thang, đã trải qua ba đời gần bố, canh tác. Điều tôi mong mỏi nhất là con cháu biết tiếp nối, gìn giữ và phát huy di sản cha ông để lại. Bởi, mỗi thửa ruộng không chỉ chứa đựng công sức, trí tuệ, làm ra hạt thóc nuôi sống gia đình mà còn là di sản văn hóa vô giá của cả cộng đồng, mở ra cơ hội làm giàu ngay trên chính mảnh đất quê hương.

Ông LẠI QUỐC TĨNH

Chủ tịch Hiệp hội Du lịch tỉnh Tuyên Quang

Tri thức canh tác độc đáo

RUỘNG bậc thang mang nhiều tầng ý nghĩa văn hóa sâu sắc trong đời sống của đồng bào vùng cao. Đó không chỉ là tri thức canh tác độc đáo, minh chứng sinh động cho trí tuệ và sự thích ứng bền bỉ của cộng đồng các dân tộc với thiên nhiên mà còn phản ánh sinh động đời sống sinh hoạt, tâm linh của đồng bào. Những mùa gặt lúa gắn liền với các phong tục, lễ hội của địa phương, đặc biệt như lễ cầu mùa, lễ mừng cơm mới. Mỗi bậc ruộng là một lớp ký ức, là sợi dây nối kết con người với tổ tiên, với bản làng.

Giá trị văn hóa nội sinh bản địa lâu bền ấy chính là sức mạnh cần được bảo tồn, lan tỏa thông qua khai thác du lịch bền vững, du lịch có trách nhiệm. Trong đó cả hệ thống chính trị và người dân cùng vào cuộc, tập trung đầu tư nâng cấp hạ tầng, dịch vụ, quy hoạch các vùng phát triển du lịch theo lợi thế địa bàn, xây dựng những sản phẩm du lịch trải nghiệm độc đáo, hấp dẫn để thu hút du khách.

Ông TRIỆU MỆNH KINH

Giám đốc HTX Du lịch cộng đồng Nậm Hồng, xã Thông Nguyên

Hỗ trợ quảng bá hình ảnh

THÔN Nậm Hồng, xã Thông Nguyên nổi tiếng với những thửa ruộng bậc thang đẹp như tranh vẽ. Nhận thấy đây là tiềm năng có thể phát triển du lịch, hơn 10 năm trước, tôi đã bắt tay vào xây dựng homestay để đón khách ngắm lúa ruộng bậc thang; tự học tiếng Anh, tìm hiểu cách quảng bá trên các nền tảng số, kể những câu chuyện văn hóa của người Dao tới du khách. Hiện HTX có 17 bungalow, một nhà nghỉ cộng đồng, tạo việc làm ổn định cho hơn 20 hướng dẫn viên du lịch là người địa phương, đón hàng nghìn lượt du khách mỗi năm.

Hiện nay, HTX đang mở rộng kết nối với các tour du lịch sinh thái vùng Đông Bắc, phối hợp xây dựng các sản phẩm du lịch mới. Chúng tôi mong muốn tiếp tục nhận được sự hỗ trợ từ các cấp, ngành, chính quyền địa phương, đặc biệt trong quảng bá hình ảnh và nâng cao chất lượng dịch vụ, để đưa Nậm Hồng trở thành điểm đến nổi bật hơn nữa.

Tôi tin rằng, khi gắn giá trị canh tác với du lịch, khi biến vẻ đẹp thiên nhiên thành sản phẩm văn hóa đặc trưng thì ruộng bậc thang sẽ trở thành “của để dành” cho muôn đời sau, giúp con cháu không chỉ đủ ăn, đủ mặc mà còn nâng cao đầu tư vào với bạn bè bốn phương.

Suối khoáng nóng Mỹ Lâm

nơi níu chân du khách

■ LÊ DUY

Suối khoáng Mỹ Lâm cách Trung tâm tỉnh Tuyên Quang khoảng 10 km theo Quốc lộ 37, thuộc phường Mỹ Lâm. Theo sử sách, nguồn nước ngầm trong lòng đất được nhà địa chất học người Pháp C.Madrolle phát hiện từ năm 1923 với nhiệt độ lên tới gần 70 độ C, mạch nước nằm ở độ sâu hơn 150 m, vì vậy nước khoáng Mỹ Lâm rất trong và có thể uống trực tiếp. Với hàm lượng sulfua hydro trong nước khá cao, chiếm 5 mg/lít, suối khoáng Mỹ Lâm còn được gọi là “suối khoáng sulfua”. Người Pháp, đánh giá đây là một trong những mỏ nước khoáng tốt nhất tại vùng Đông Dương.

VỀ ĐẸP TĨNH LẶNG, THƠ MỘNG

Là người sống ở Mỹ Lâm từ nhỏ, khi được hỏi về Khu du lịch Suối khoáng nóng Mỹ Lâm, tôi vẫn thường tưởng về hình ảnh ông nội cùng những người hàng xóm, chiều chiều chờ những can nước nóng trên chiếc xe đạp Thống Nhất về cho cả gia đình cùng sử dụng. Người ta bảo, suối khoáng Mỹ Lâm chất từ ngàn xưa và nay vẫn vậy, chỉ có khác là lớp người già ngày ấy nay đã thành thiên cổ.

Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm không có vẻ ồn ào náo nhiệt, mà nằm ở một làng quê nhỏ, có nhiều đồng bào dân tộc Tày, Cao Lan sinh sống, họ quản tự và đoàn kết. Phía xa xa là núi Nghiêm sừng sững, với những hàng cây cổ thụ tạo nên một mảng màu xanh mượt, khiến ai đến cũng cảm thấy yên bình đến lạ. Hằng năm, suối khoáng Mỹ Lâm thu hút hàng nghìn lượt khách gần, xa đến tắm và chữa bệnh như: cao huyết áp, ngoài da, khớp, với hóa cột sống, viêm dây thần kinh tọa, suy nhược cơ thể..., tỷ lệ khỏi bệnh đạt đến 90%.

Những năm gần đây, từ người dân, doanh nghiệp đến những tập đoàn lớn đều đầu tư vào Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm, khai thác nhiều sản phẩm du lịch đa dạng như: tắm khoáng nóng, tắm bồn sục, tắm thác, tắm bồn khoáng, tắm lá thuốc người Dao... Chị Đinh Hoài Thu, quản lý Ngõi Xanh Ecolodge, nằm trong Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm chia sẻ, chị cùng nhân viên đều mong muốn đưa ra những sản phẩm du lịch để níu chân du khách. Để ai đi về cũng ấn tượng

bởi phong cảnh thiên nhiên yên ả, hữu tình cùng với những con người hiền hậu mến khách.

Là người làm du lịch lâu năm ở Mỹ Lâm, chị Nguyễn Mai Lan, chủ khách sạn Spa Ngọc Hà, phường Mỹ Lâm hào hứng: Du khách trong và ngoài nước đến Suối khoáng Mỹ Lâm không những cảm thấy sảng khoái, thư giãn sau khi được tắm, ngâm nước khoáng nóng, bùn khoáng mà còn thích thú với phong cảnh thiên nhiên yên ả và những con người hiền hậu, mến khách nơi đây.

ĐỊNH HƯỚNG TƯƠNG LAI

Đồng chí Nguyễn Đại Thành, Bí thư Đảng ủy phường Mỹ Lâm cho biết: Các dự án trọng điểm đã, đang và sẽ được triển khai trên địa bàn phường Mỹ Lâm gắn với Suối khoáng nóng Mỹ Lâm dự báo sẽ tạo ra nhiều cơ hội, tiềm năng để khai thác, phát triển du lịch, tạo điều kiện phát triển kinh tế - xã hội toàn diện. Việc đầu tư xây dựng các tuyến đường giao thông trong khu vực góp phần từng bước hoàn thiện hệ thống hạ tầng kỹ thuật phục vụ phát triển khu du lịch như: Đường trung tâm phường Mỹ Lâm, đường từ Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm đến Quốc lộ 2D kết nối với đường Cao tốc Tuyên Quang - Phú Thọ. Địa phương hiện cũng đang thực hiện tốt công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng để thực hiện các dự án như: sân Golf Vinpearl Mỹ Lâm - Tuyên Quang, khu công viên thể dục thể thao Mỹ Lâm, khu du lịch nghỉ dưỡng Mỹ Lâm, khu vui chơi giải trí công cộng thuộc Khu du lịch Suối khoáng phường Mỹ Lâm...

Trước đó, HĐND tỉnh Tuyên

Các khách sạn tại Khu du lịch Suối khoáng nóng Mỹ Lâm đều có bể bơi để du khách tận hưởng cảm giác thư thái trong những ngày nghỉ dưỡng.

Quang (cũ) đã thông qua Nghị quyết số 55 trong đó đã phê duyệt xây dựng tuyến đường từ Trung tâm thành phố Tuyên Quang đi Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm. Mục đích dự án sẽ xây dựng mới một tuyến đường dài khoảng 7,6 km, vận tốc thiết kế 50 km/h bao gồm tuyến chính và tuyến nhánh nhằm phát triển hệ thống hạ tầng giao thông đồng bộ phục vụ nhu cầu giao thông và phát triển du lịch của tỉnh Tuyên Quang. Tổng mức đầu tư, cơ cấu nguồn vốn 996.867 triệu đồng, tương đương 41,677 triệu đô la Mỹ (USD). Sau khi tuyến

đường được đầu tư xây dựng và đưa vào sử dụng sẽ góp phần tạo điều kiện thuận lợi và rút ngắn thời gian đi lại cho các du khách trong nước và quốc tế đến tham quan, nghỉ dưỡng tại Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm; hình thành một trục đường đô thị mới kết nối các tuyến Quốc lộ 2D, đường Hồ Chí Minh, đường Cao tốc Tuyên Quang - Phú Thọ..., góp phần đưa Tuyên Quang trở thành tỉnh phát triển khá, toàn diện, bền vững trong khu vực Trung du và miền núi phía Bắc.

Chị Nguyễn Thị Thắm, du khách đến từ Hà Nội kể, chị và gia

đình thường lui tới suối khoáng nóng Mỹ Lâm vào ngày cuối tuần, đặc biệt là từ khi có Cao tốc Tuyên Quang - Phú Thọ, việc di chuyển nhanh chóng và thuận lợi. Tắm khoáng không chỉ giúp tăng sức đề kháng, phục hồi sức khỏe mà còn có tác dụng trong hỗ trợ các bệnh ngoài da, xương khớp, tiêu hóa... mang lại sức khỏe, tinh thần sảng khoái, tràn đầy năng lượng và được “refresh” bản thân để chuẩn bị cho tuần mới nhiều năng lượng. Chị cũng đặc biệt thích văn hóa ẩm thực, các chương trình văn nghệ giàu bản sắc dân tộc được tổ chức tại một số điểm lưu trú.

Theo quy hoạch, Khu du lịch Suối khoáng Mỹ Lâm có quy mô 5,4 triệu m², quy mô dân số khoảng 20.000 người. Hiện hạ tầng đang gấp rút được xây dựng với những cách biệt thực ven hồ mang phong cách Nhật Bản - lấy cảm hứng từ các khu nghỉ dưỡng 5 sao Onsen tại Nhật, mang vẻ đẹp tinh tế, tối giản và đẳng cấp, hài hòa tuyệt đối với thiên nhiên. Những khu biệt thự trong rừng mang phong cách nhiệt đới kết hợp kiến trúc “Mộc” - lấy cảm hứng từ các khu nghỉ dưỡng 5 sao tại Bali... tổng thể kiến trúc theo hướng mở, thoáng, và tạo sự giao hòa với cảnh quan xung quanh.

GIẢI THOẠI

Thần Siêu - Thánh Quát

TRONG lịch sử văn chương Việt Nam thế kỷ XIX, người đời thường nhắc tới đôi bạn văn chương: Nguyễn Văn Siêu - Cao Bá Quát, với câu tụng truyền nổi tiếng:

“Văn như Siêu, Quát vô Tiền Hán;
Thi đáo Trạng Nguyên thất bảng đầu”.

Ý rằng văn chương của Nguyễn Văn Siêu và Cao Bá Quát ngang hàng bậc đại tài đời Hán, nhưng con đường khoa cử lại lận đận, đến ngôi Trạng Nguyên cũng chẳng thấy tên.

Cao Bá Quát vốn thông minh, học giỏi, chữ đẹp, nhưng nhiều lần thi cử thất bại. Có lần, văn bài ông được khen là xuất sắc, song vì một lỗi chữ viết mà bị đánh hỏng. Con đường khoa bảng khắc nghiệt đã bỏ lỡ một nhân tài. Nhưng chính trong nghịch cảnh ấy, “Thánh Quát” lại khẳng định vị trí của mình bằng khí phách văn

chương ngạo nghễ.

“Ồ thế mới hay người bạc ác,
Giang sơn nào dễ mấy anh hùng”.

Đó không chỉ là tiếng than, mà còn là chí khí của một con người muốn phá bỏ xiềng xích lễ giáo.

Văn chương của Cao Bá Quát còn thấm đẫm khát vọng tự do, phóng khoáng:

“Trong thiên hạ có bốn bề,
Thuyền ta đi mặc gió Đông Tây”.

Nếu “Thần Siêu” nổi tiếng với văn chương uyên bác, nghiêm cẩn, thì “Thánh Quát” lại ngạo nghễ, phóng khoáng, mạnh mẽ. Sự đối sánh ấy càng làm nổi bật tài năng và cá tính độc đáo của mỗi người, tạo nên một giai thoại đặc sắc trong văn học Việt.

HẢI YẾN (Sưu tầm)

Khi âm nhạc yêu nước trở thành dòng chảy lan tỏa

■ GIANG LAM

Bằng sự sáng tạo và tâm huyết, các nghệ sĩ, đặc biệt là các nghệ sĩ trẻ đang thổi một luồng sinh khí mới vào những giai điệu bất hủ, khơi dậy niềm tự hào dân tộc và kết nối hàng triệu trái tim. Đây không chỉ là một hiện tượng giải trí, mà còn là minh chứng cho thấy tình yêu quê hương, đất nước luôn cháy bỏng, chỉ chờ được khơi dậy bằng một ngôn ngữ phù hợp với thời đại.

Nghệ sĩ - Người lan tỏa tình yêu đất nước bằng âm nhạc

TRONG dòng chảy hồi hã của nền giải trí đương đại, một hiện tượng đặc biệt đã định hình: âm nhạc yêu nước đang trở lại mạnh mẽ, không chỉ trong các "concert quốc gia" mà còn qua những MV cá nhân được đầu tư công phu. Sự lan tỏa nhanh chóng của các ca khúc có thông điệp về tình yêu quê hương, đất nước trên các nền tảng mạng xã hội đã chứng minh một điều: tình yêu dành cho âm nhạc mang màu sắc chính luận luôn cháy bỏng trong mỗi người dân Việt Nam.

Những năm gần đây, một số nghệ sĩ đã thể hiện tình yêu tươi đẹp, tôn vinh vẻ đẹp của đất nước qua những sản phẩm âm nhạc độc đáo. Họ không chỉ là những người sáng tạo mà còn đóng vai trò gìn giữ và lan tỏa hình ảnh, giá trị văn hóa Việt Nam đến bạn bè quốc tế.

Sự kết hợp giữa nhạc sĩ Nguyễn Văn Chung và ca sĩ Tùng Dương

Các ca sĩ trẻ tham gia hòa giọng trong tiết mục nghệ thuật liên khúc đặc biệt tại Lễ kỷ niệm, diễu binh, diễu hành sáng 2/9.

Ca sĩ xứ Tuyên Đỗ Tố Hoa thu âm MV Bài ca thống nhất.

trong ca khúc "Việt Nam - Tự hào bước tiếp tương lai" cũng tạo nên một "cú nổ" trong giới nhạc, đạt gần 2 triệu lượt xem và dẫn đầu nhiều bảng xếp hạng trong nước. Tùng Dương cho biết: "Đây là hành trình sáng tạo đầy tâm huyết nhằm khơi dậy niềm tự hào dân tộc và lan tỏa thông

điệp về một tương lai rực rỡ của kỷ nguyên mới".

Sự thành công của những MV cá nhân triệu view đã chứng minh rằng, dòng nhạc yêu nước chưa bao giờ phai nhạt trong lòng công chúng. Ngược lại, các ca khúc đang tìm được một ngôn ngữ mới để bộc lộ, một sân chơi mới để tỏa sáng. Những ca khúc như "Nhà tôi có treo một lá cờ" (Hà Anh Tuấn), "Còn gì đẹp hơn" (Nguyễn Hùng), "Nỗi đau giữa hòa bình" (Hòa Minzy) hay "Kiếp sau vẫn là người Việt Nam" (Tuấn Cry) đều đã tạo nên cơn sốt, được giới trẻ hưởng ứng nồng nhiệt.

Mới đây nhất, MV "Nỗi đau giữa hòa bình" của ca sĩ Hòa Minzy - ca khúc chính phẩm "Mùa đỏ" và "Còn gì đẹp hơn" của Nguyễn Hùng đạt hàng triệu lượt nghe,

được người trẻ hưởng ứng. Sau hơn một ngày ra mắt, "Nỗi đau giữa hòa bình" thu hút hơn 1,8 triệu lượt xem. Theo website thống kê nhạc số Kworb, nhạc phẩm là video được xem nhiều nhất ở YouTube Việt Nam 24 giờ qua, đồng thời vào top 20 MV toàn cầu trên nền tảng này.

Nơi cảm xúc và lòng tự hào được kết nối

Sự thành công vang dội của các MV yêu nước không chỉ nằm ở khía cạnh giải trí mà còn ở khả năng khơi gợi và kết nối cảm xúc, tạo nên một cầu nối vững chắc giữa các thế hệ. Dòng chảy âm nhạc này không chỉ kể câu chuyện về lòng tự hào, mà còn mang theo một sứ mệnh lớn lao hơn: bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa, lịch sử.

Một trong những cái tên để lại dấu ấn đặc biệt trong dòng chảy này là ca sĩ Đỗ Tố Hoa, người con của Tuyên Quang. Với chất giọng cao vút và tràn đầy cảm xúc, cô đã chinh phục khán giả qua hàng loạt MV nhạc cách mạng như "Đất nước trọn niềm vui", "Việt Nam ơi, cùng bước tới vinh quang". Chia sẻ về tâm huyết, Đỗ Tố Hoa nói: "Tôi luôn cố gắng giữ lại cái hồn cốt của bài hát gốc, nhưng đồng thời cũng kết hợp với những bản phối mới để âm nhạc trở nên gần gũi, dễ nghe hơn với khán giả trẻ. Quan trọng là phải hát bằng cả trái tim, để cảm xúc được truyền tải một cách chân thật nhất".

Ca sĩ Đỗ Tố Cường người con của Tuyên Quang vừa gửi tới khán giả MV "Tự Hào Người Việt" - một ca khúc mang hơi thở tự hào dân tộc. Tố Cường chia sẻ: "Là một nghệ sĩ, tôi luôn tâm niệm phải dùng tiếng hát để lan tỏa những giá trị tốt đẹp. Tình yêu đất nước luôn là nguồn cảm hứng lớn nhất trong tôi. Những ca khúc về quê hương, cách mạng không chỉ là âm nhạc, mà còn là lời kể về một lịch sử hào hùng, về những con người đã hy sinh vì độc lập, tự do. Tôi muốn dùng giọng hát của mình để làm sống lại những ký ức đó, để thế hệ trẻ thêm trân trọng, tự hào về quê hương, đất nước".

Sự đón nhận nồng nhiệt này là minh chứng rõ ràng nhất cho thấy âm nhạc, dù qua hình thức nào, vẫn luôn là cầu nối hiệu quả để lan tỏa và bồi đắp lòng tự hào dân tộc. Từ những "concert quốc gia" hoành tráng đến những MV cá nhân gần gũi, tất cả đang hòa quyện để tạo nên một bản hòa ca bất tận về lòng tự hào dân tộc.

MỖI TUẦN MỘT CUỐN SÁCH

CUỐN sách Đầu tư thông minh của Anthony Robbins do Vương Bảo Long dịch, Nhà xuất bản Dân trí phát hành năm 2022. Sách tóm lược kinh nghiệm và chiến lược từ hơn 50 chuyên gia tài chính hàng đầu thế giới, sau khi phỏng vấn họ, nhằm phân tích chiến lược đầu tư thông minh, tâm lý đầu tư, phân bổ tài sản để đạt tự do tài chính.

Sách gồm 3 phần chính, 8 chương, với những chủ đề chính về quản lý tài chính như: Làm thế nào để nhìn thấy cơ hội từ biến động thị trường thay vì lo sợ chúng, các nguyên tắc cơ bản mà nhà đầu tư nên nắm giữ, cách phân bổ tài sản khôn ngoan; cách bảo vệ tài sản khỏi các chi phí vô hình của thị trường. Cuốn sách cũng giúp người đọc hiểu rõ tâm lý đầu tư, chỉ cách để không "nao núng", tập trung vào điều bạn kiểm soát và tránh để cảm xúc chi phối quyết định.

Với cách trình bày giản dị, ngôn từ súc tích, dễ hiểu, cuốn sách phù hợp cả người mới bắt đầu và nhà đầu tư kỳ cựu, đến mức chỉ cần đọc 1 phần cũng đã nắm được nhiều kiến thức trong yếu.

Điều khiến nhiều người đọc chú ý ở cuốn sách là phần viết về sự giàu có đích thực. Tác giả cho rằng giàu có không chỉ dừng lại ở tiền bạc. Với ông, tiền giúp giảm căng thẳng và mở

HỌC CÁCH KIẾM TIỀN VÀ CHO ĐI

■ DUNG MAI

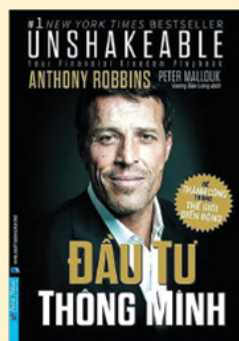
rộng lựa chọn, nhưng không bảo đảm niềm vui. Nhiều người giàu vẫn bất an, lo lắng hoặc cô đơn. Ông định nghĩa các dạng giàu có đích thực bao gồm: sức khỏe, tình yêu và các mối quan hệ, việc tự do kiểm soát quỹ thời gian của mình, sống có mục đích, biết cho đi, khả năng duy trì lòng biết ơn, niềm vui, sự bình an. Còn tự do tài chính là nền tảng hỗ trợ các yếu tố trên.

Tác giả Anthony Robbins là một trong những nhà đào tạo và diễn giả nổi bật toàn cầu về phát triển cá nhân và tài chính. Ông từng làm việc với nhiều nguyên thủ, doanh nhân và tổ chức lớn, đồng thời là tác giả sách best-seller. Còn Peter Mallouk, đồng tác giả, là Chủ tịch Creative Planning - một công ty tư vấn tài chính độc lập hàng đầu Mỹ, được Barron's đánh giá cao. Ông từng được vinh danh chuyên gia tư vấn tài chính

độc lập số 1 trong ba năm liên tiếp, và nằm trong danh sách 100 nhân vật quyền lực nhất làng tài chính toàn cầu.

Anthony Robbins cũng là một nhà hoạt động thiện nguyện phi thường với việc cung cấp 250 triệu bữa ăn miễn phí cho người nghèo, hướng đến 1 tỷ bữa ăn trong 8 năm tới; giúp 250 nghìn người ở Ấn Độ được sử dụng nước sạch mỗi ngày, và đang hướng đến mục tiêu đạt 1 triệu người mỗi ngày trong 5 năm tới. Ông đã dành toàn bộ lợi nhuận từ cuốn sách này để quyên góp cho tổ chức Feeding America nhằm cung cấp bữa ăn miễn phí cho người nghèo.

Với Đầu tư thông minh, bạn sẽ học cách để đạt tự do tài chính nhanh hơn, đồng thời biết cách cho đi để đạt sự viên mãn. Dù tác giả đã nói rõ các

Cuốn sách giúp bạn học cách để đạt tự do tài chính và biết cách cho đi để đạt sự viên mãn.

ví dụ trong sách chỉ là minh họa và khẳng định cuốn sách không phải lời khuyên cho bất kỳ quyết định tài chính nào, không chào bán bất kỳ sản phẩm chứng khoán nào; thì cuốn sách vẫn là một hành trang giá trị, nếu bạn đang muốn xây dựng một chiến lược tài chính vững vàng và bền bỉ giữa những biến động. Bạn có thể tìm mua ở các nhà sách hoặc nghe sách nói tại ứng dụng Voiz FM.

Du khách khám phá ruộng bậc thang xã Thông Nguyên bằng dù lượn.

Bay trên bậc thang vàng

■ TUỆ ANH

Bay dù lượn ngắm trọn vẹn khung cảnh hùng vĩ, nên thơ của ruộng bậc thang là một trong những trải nghiệm vô cùng thú vị được nhiều du khách lựa chọn những năm gần đây. Năm bắt kịp thời xu hướng đó, đồng thời tạo sản phẩm du lịch hấp dẫn, nhiều địa phương trong tỉnh đã chủ động phối hợp tổ chức “bay trên bậc thang vàng” mang lại hiệu ứng tích cực.

tượng nhất và mang lại nhiều cảm xúc nhất cũng là thử thách nhất vẫn là bay trên mùa vàng ở Nậm Dịch, Thông Nguyên. Địa hình cắt cánh cao hơn, khung cảnh ở đây rất đẹp và hùng vĩ, xen kẽ giữa những thửa ruộng bậc thang là rừng, là mái nhà của người dân. Tôi có hẹn mùa vàng ở Tuyên Quang năm nay và đã sẵn sàng cho những màn bay ấn tượng nhất”.

ĐẾN SẢN PHẨM DU LỊCH CHUYÊN NGHIỆP

Từ thành công của lần đầu tiên, sản phẩm du lịch bay dù lượn đã trở thành điểm nhấn trong các chương trình “Tuần Văn hóa - Du lịch qua những miền Di sản ruộng bậc thang” ở Thông Nguyên và Hồng Thái hằng năm. Đồng chí Vũ Thế Phương, Chủ tịch UBND xã Thông Nguyên cho biết: “Tuần Văn hóa - Du lịch năm nay sẽ diễn ra từ 13/9 với chủ đề “Mùa vàng rực rỡ - hẹn hò với non cao”. Trong đó, hoạt động bay dù lượn được xã phối hợp tổ chức cùng Công ty cổ phần B&G Group, kéo dài từ ngày 10 đến 30/9. Hiện công tác chuẩn bị bãi cất cánh, hạ cánh, hậu cần đã hoàn tất, hứa hẹn mang đến cho du khách những trải nghiệm thú vị”.

Chị Đỗ Thị Minh Thương, Phó Giám đốc Công ty cổ phần B&G Group, chia sẻ: “Chúng tôi đã nhiều năm tổ chức bay dù lượn tại các tỉnh miền núi phía Bắc. Năm nay, Công ty tiếp tục phối hợp với xã Thông Nguyên và Nậm Dịch để khảo sát kỹ địa bàn, chuẩn bị hạ tầng đảm bảo chu đáo cho sự kiện. Mỗi du khách trải nghiệm sẽ bay cùng phi công chuyên nghiệp và được trang bị đầy đủ bảo hiểm, các thiết bị an toàn bay, thiết bị ghi hình. Trước khi cất cánh, phi công sẽ hướng dẫn kỹ năng cơ bản và kiểm tra kỹ lưỡng trang thiết bị, đảm bảo an toàn tuyệt đối và mang lại cho du khách những cảm xúc trọn vẹn nhất”.

Không chỉ là môn thể thao mạo hiểm, hút khách, dù lượn trở thành nhịp cầu kết nối, đưa du khách đến gần hơn với đời sống và văn hóa vùng cao, nơi đồng bào đã chất chiu từng giọt nước, từng tấc đất để tạo nên kỳ quan. Mỗi chuyến bay là một hành trình trải nghiệm, nhưng cũng là lời mời gọi của núi, của mây ngàn, để sống có trách nhiệm, trân quý giá trị của sức lao động và thêm yêu thiên nhiên tươi đẹp của đất nước■

TỪ BAY THỬ NGHIỆM LẦN ĐẦU ẤN TƯỢNG

RUỘNG bậc thang trên địa bàn tỉnh trải dài khắp sườn núi thuộc các xã Hoàng Su Phì, Thông Nguyên, Hồ Thầu, Nậm Dịch, Bản Máy, Pờ Ly Ngải, Thàng Tín, Hồng Thái và rải rác tại một số thôn của các xã dưới chân dải Tây Côn Lĩnh. Những thửa ruộng bậc thang uốn lượn, lồng bồng trong biển mây, như hoàn tình ca bất tận của núi rừng, làm đắm say bao lữ khách.

Xuất phát từ ý tưởng được ngắm nhìn ruộng bậc thang từ trên cao, để thu vào tầm mắt sự hùng vĩ, kỳ vĩ của ruộng bậc thang, mùa xuân tuyệt vời của đất trời cùng tinh thần lao động sáng tạo của người dân và giúp du khách có những trải nghiệm mới lạ, năm 2019, lần đầu tiên UBND huyện Hoàng Su Phì (cũ) phối hợp với Hội Dù lượn thành phố Hà Nội tổ chức sự kiện “Bay trên bậc thang vàng”. Điểm cất cánh tại thôn Nậm Piên (xã Nậm Dịch), hạ cánh tại thôn Làng Giang (xã Thông Nguyên). Đây là quãng đường bay thuận lợi đón hướng gió, từ trên cao, những cánh dù lượn được bay qua bản làng, núi rừng, dòng suối nhỏ, du khách được ngắm trọn vẹn khung cảnh ruộng bậc thang tại xã Nậm Dịch và Thông Nguyên, một trong những thửa ruộng bậc thang đẹp nhất tỉnh với những dáng hình độc đáo, uốn lượn huyền ảo theo dáng núi. Mặc dù lần đầu tổ chức nhưng sự kiện có sự tham gia của 35 phi công

Ruộng bậc thang Hoàng Su Phì như bức tranh khổng lồ kỳ vĩ mùa lúa chín khi nhìn từ trên cao.

chuyên nghiệp cùng hàng trăm du khách trải nghiệm.

Không chỉ ở Thông Nguyên, từ năm 2019, những cánh dù lượn đầu tiên cũng đã xuất hiện trên cánh đồng ruộng bậc thang xã Hồng Thái trong khuôn khổ Ngày hội Văn hóa, thể thao và du lịch. Địa điểm xuất phát của các vận động viên tại bãi đất trống trên đỉnh núi cao thuộc thôn Khau Trạng và địa điểm hạ cánh thuộc thôn Bản Tâng. Sự kiện quy tụ hàng trăm phi công và du khách, trong đó có cả phi công người nước ngoài. Chị Nguyễn

Phương Thảo, du khách đến từ Hà Nội, chia sẻ sau chuyến bay: “Khi được treo mình giữa không trung, nhìn xuống ruộng bậc thang vàng óng, tôi mới thật sự cảm nhận hết sự kỳ vĩ của thiên nhiên và sự sáng tạo trong lao động của con người. Cảm giác hồi hộp, phấn khích rồi vỡ òa hạnh phúc, đó là trải nghiệm thật tuyệt vời”.

Dù lượn là môn thể thao mạo hiểm, sử dụng cánh dù làm bằng vải đặc biệt, được thiết kế theo biên dạng cánh máy bay nhằm tạo ra lực nâng và kết nối với

một đai ngồi. Cánh dù lơ lửng lâu trong không khí nhờ sức gió và các cột khí nóng bốc lên từ mặt đất. Kỹ thuật bay dù lượn khá phức tạp, các phi công đều được đào tạo bài bản, đảm bảo bay an toàn.

Phi công Nguyễn Xuân Hùng, người đã trực tiếp bay dù lượn tại nhiều cánh đồng ruộng bậc thang như Bát Xát, Mù Cang Chải (Lào Cai), Hồng Thái và Thông Nguyên (Tuyên Quang) chia sẻ: “Mỗi cánh đồng ruộng bậc thang có một khung cảnh đẹp khác nhau, nhưng ấn

Đoàn viên dưới trăng

Truyện ngắn: NGUYỄN THỊ BÍCH NHÀN

1. Mới đầu tháng Tám, trăng hãy còn như sợi chỉ, vậy mà cu Ri đã háo hức:

- Mẹ ơi, chừng nào có múa lân mới cho con đi coi đã đời luôn nhé?

- Ừ, còn có lồng đèn nữa.

- Chị Hằng có ăn bánh nướng với các em được không, mẹ? À, trên cung trăng có bánh Trung thu không?

Tôi khi ấy đang vật vờ giữa hai cơn đau đầu - một do công việc, một do nỗi lòng. Nhưng dù đầu óc có rối như canh hẹ thì trước ánh mắt thơ ngây của con phải vui vẻ thôi.

Mỗi trả lời lúc sáng, đến trưa tan tầm, mẹ xuống bếp cơm canh, cu Ri bật ti vi ra rả. Tôi trời sinh tai thính nên đang nhặt rau dưới bếp cũng nghe quảng cáo. Không cần xem cũng biết đó là đoạn người ta bày mâm bánh vụn vè, những thành viên trong gia đình vừa ăn miếng bánh ngọt ngào vừa cười, nụ cười không thể viên mãn hơn. Trung thu là minh chứng của đoàn tụ, của gia đình hạnh phúc - dù hình ảnh đó chỉ chớp nhoáng như mơ. Tôi, đang suy nghĩ mông lung về nỗi mong manh của hạnh phúc trần gian và khao khát những nụ cười kiêu quảng cáo thì cu Ri đột nhiên từ trên nhà chạy xuống bếp, nghiến đầu hỏi tình queo:

- Cô giáo mẹ ơi, "Tết Đoàn viên" là gì?

Câu hỏi rơi xuống đúng lúc tôi đang cầm con dao thái rau, tay run mướt cái, luôi suýt chém vào... tay. Tôi cố giữ bình tĩnh, dù lòng đã chao. Trả lời rất quấy quá:

- Là... là tên gọi khác của Trung thu ấy mà.

Trả lời cho xong chuyện. Nhưng lời vừa nói ra, lòng lại thấy đắng đắng. Ừ Trung thu còn gọi là Tết Đoàn viên. Nhưng nhà chỉ có hai mẹ con, "đoàn" với ai, "viên" với người nào? Ý nghĩ thoáng lướt qua, mắt đã nhòe.

Con trai nhìn mẹ bằng ánh mắt bán tín bán nghi. Chuẩn bị hỏi tôi nữa.

Nhưng chắc thấy "cô giáo mẹ" hơi lúng túng, nên lại thôi. Quay lưng đi, còn kịp thở dài khe khẽ như ông cụ non tiếc nuối một mùa trăng chưa tới mà đã... vờ. Tôi nhìn theo. Cái dáng nhỏ xíu lon ton đang muôn phần háo hức Trung thu đã làm cổ họng mẹ nghẹn nghẹn.

2. Nhớ những mùa Trung thu trước, gia đình nhỏ rộn ràng

lắm. Ba, mẹ và con xuống phố, coi múa lân, chụp ảnh. Đoàn lân dưới phố hoành tráng, nhảy múa đúng bài. Cu Ri thơ ngây ước ngày nào cũng được coi múa lân. Còn mẹ, người mang trái tim khát yêu và lo sợ nỗi đời mong manh thăm ước hạnh phúc đoàn viên này sẽ là mãi mãi. Nhưng nghề đời, đâu phải cứ lo lắng giữ gìn thì sẽ không đổ vỡ. Hôn nhân một khi khủng hoảng, nó đổ còn nhanh hơn ý nghĩ. Người đàn ông tôi yêu chỉ chết đã phôi áo nhẹ tênh ra đi, như vút cục nợ khi tôi lâm cảnh bệnh đau. Gã đi đúng mùa trăng - lúc con mới học mẫu giáo nhỏ.

Năm đó con trai bé bỏng cũng có Trung thu, nhưng rất "phải đạo". Lối này thuộc về sự yếu đuối của mẹ. Vì mẹ chẳng có tâm trạng để đối diện với ánh trăng kỷ niệm nên mua cái lồng đèn siêu nhân chạy pin, gắn nhạc rê rê cho con chơi. Tự chơi với hai bạn Hiệp, Hòa bên nhà. Không được như ý, cu Ri cũng không phản nản; nhưng nhìn ánh mắt chán chường của con khi nghe "ting... ting..." đơn điệu, tôi càng thấy lòng nhũn ra. Xin thế, tôi chẳng có ý đào bới quá khứ, hành tội gì người cũ nhưng sự thật là gã - người từng được tôi gọi là "ba của con mình" - bật vô âm tín với chính giọt máu của mình. Thỉnh thoảng mới ghé thăm con, nhưng cũng chỉ đưa đi ăn đồ phở rồi lại mất hút như con hổ đã tìm về được chốn rừng thiêng của mình. Nhưng lạ thay, cu Ri vẫn nhớ, vẫn thương, vẫn gọi "ba" một cách trọn vẹn. Tôi thương con đến đứt ruột. Dù ít nhiều tổn thương sau phản bội nặng nề nhưng lại không đành gieo vào đầu con những ý nghĩ xấu xa về ba nó. Người lớn gây ra chuyện, sao bắt trẻ con chịu hậu quả? Tôi chọn cách im lặng, cười nhẹ và né tránh, cố gắng tìm những từ ngữ thiện chí nhất để giải thích khi con hỏi chừng nào ba về. Kệ, mình rách nát sao cũng được, phải cố giữ cho tuổi thơ con lành lặn như trăng tháng Tám.

*

Sau chấn thương đó, mắt tôi bị lệch trông. Nói cho đúng là hình bên Đông, mà tưởng bên Tây. Bởi vậy, tôi cực kỳ sợ ra đường ban đêm - đặc biệt là đêm Trung thu, khi người đông như nêm, xe cộ chạy như bay, ánh sáng nhấp nháy.

Minh họa: BÍCH NGỌC

Nhưng chẳng lẽ vì sợ mà để con coi lân trên ti vi. Nên khi đã thắng bằng lại, năm nào tôi cũng cầm đèn pin, dắt con lên giữa dòng người đi coi múa lân. Không rõ đường, nhưng thấy rõ nụ cười con, vậy là đủ.

Tôi tính bụng, năm nay chơi lớn một phen, sẽ mời hẳn đoàn lân về múa trong sân. Nghĩ tới cảnh tiếng trống dồn dập, con lân nhảy múa trước gian lan rực rỡ, đèn lồng sáng loáng, trẻ con xúm xít hò reo... lòng tôi cũng rộn theo như có trống đánh bên trong. Dù biết chắc sau buổi đó, vườn lan tôi nâng như trứng sẽ... tan tác như bầy chim trúng pháo. Nhưng miễn con vui! Hoa có thể trồng lại được, nhưng nụ cười của con trong mùa Trung thu không có cơ hội quay lại nếu thời gian bước qua. Định vậy nhưng cu Ri đã có ý tưởng, còn "lớn" hơn:

- Mẹ đừng mời lân về, hư hết gian hoa á.

- Nhưng tự dưng năm nay mẹ muốn coi lân múa trong sân nhà mình ý. Để con coi cho đã!

- Con sẽ tự múa cho mẹ coi. Lân nhà làm, trống nhà gõ, khỏi ai đi đặt nạt vườn hoa của mẹ hết!

Tôi tròn mắt nhìn con - vừa bất ngờ, vừa xúc động. Ừ, mới hôm nào còn là thằng nhỏ chực khóc đòi theo lân chạy khắp xóm, mà nay đã biết nghĩ cho hoa của mẹ, còn đòi tự làm "đoàn lân một người". Tôi mỉm cười khích lệ.

Từ sau "tuyên bố" sẽ tự múa lân cho mẹ coi, cu Ri bước vào giai đoạn... tập luyện cấp tốc. Để có lân tập, hai mẹ con hì hục kéo thùng giấy ra. Cát, xé, dán. Mẹ khoét ba lỗ làm mắt, miệng. Con cắt lưới, làm sừng.

Hai mẹ con gắn giấy bạc kim. Mẹ lúi lúi ngắm trái bàn cù làm mình lân. Sau một buổi thì có một cái đầu lân không giống ai, đầu lân thương hiệu "mẹ con" - tôi cười nói.

Mỗi chiều đi học về, chưa kịp rửa tay chân, thay quần áo, đã thấy con chui vô đầu lân làm từ thùng giấy, lặc lè lặc lư, nhún nhảy đủ kiểu. Tôi vừa tuổi hoa vừa ngơ con "khổ luyện". Cu con tự tập, tự động viên mình:

- Chưa được, con phải múa lại đoạn chồm tới, lùi lại cho nhuyễn mới thôi!

Tôi cười thành tiếng cổ vũ con. "Lân con" rất nghiêm túc, vừa múa vừa lẩm bẩm đếm nhịp. Cái đầu lân lặc lư nghiêng ngả, có bữa va vô cạnh sânટે nhà, vậy mà cũng chỉ cười khi:

- "Mẹ yên tâm, tối Trung thu con sẽ múa bài bản luôn. Mời cả Hiệp, Hòa sang coi, nghen mẹ?!"

Tôi lén giấu nụ cười sau tay áo. Có gì đó nhói nhói nơi ngực - vừa thương, vừa tự hào, vừa... mắc cười. "Đỉnh cao" của khổ luyện là một buổi chiều trời mưa lất phất, gió hiu hiu lạnh, tưởng "lân" sẽ nghỉ, ai dè vẫn thấy con lom khom trước hè. Kiên trì tập động tác "chồm tới rồi lùi lại", mặc kệ gió lùa lạnh lẽo. Tôi bảo tạm ngừng vì lý do thời tiết nhưng con lui vào phòng khách tập. Và kiên quyết: "Trung thu có mưa cũng kệ, mẹ đừng hủy show của con nghen. Hiệp, Hòa đã nhận lời mời rồi". Tôi bật cười trong... nước mắt.

*

Rồi cũng tới Trung thu! Trăng đẹp như chiếc mâm bạc khổng

lồ. Ánh trăng rải xuống sân nhà khiến mấy chậu lan cũng bừng lên màu huyền ảo. Giữa chiếc sân trắng xi - măng được mẹ quét sạch trơn, "đoàn lân một người" đã sẵn sàng. Nhìn tổng thể, nếu không phải dân chuyên múa lân thì ai cũng có thể... vỗ tay khen lần tự tay làm đẹp ngủ, là lạ.

Khán giả của đêm diễn chỉ có ba người: tôi - mẹ ruột; và hai cậu bạn chí cốt là cu Hùng bị bắt và thằng Hiệp rùng rợn. Cu Ri chỉnh lại đầu lân lần cuối, rồi cấn thận dặn:

- Mẹ với Hùng, Hiệp nhớ coi hết tiết mục nghe chưa?! Con múa xong mới được phá cỗ đó!

Tôi giơ tay làm biểu tượng "OK", Hùng gật đầu, còn Hiệp thì háo hức vỗ tay đôm đốp.

Tiếng trống vang lên - không phải trống thiết mà là... nắp nồi tôi cầm gõ.

"Một, hai, ba, bắt đầu!".

"Lân con" chào sân bằng cú cúi đầu sát đất đầy kính cẩn. Rồi bất ngờ bật lên chồm tới, đảo qua đảo lại, tiến lên, rút về đầy uyển chuyển. Chẳng rõ động tác có đúng bài không, nhưng thần thái khôi chè! Mỗi lần lân xoay một vòng, hai bạn nhỏ vỗ tay "bếp bếp" còn tôi cười to hơn tiếng trống. Cu Ri múa say sưa, có đoạn giả tiếng lân gầm, có đoạn đứng hai chân khua như đang đấu võ. Tôi cầm cu Ri quấy đuôi", tẩm khăn trái bàn văng một bên, lộ cái quần đùi siêu nhân đỏ rực làm khán giả Hùng, Hiệp cười nghiêng ngả.

Đến màn kết, bất ngờ cu Ri tung mình nhảy lên rồi hạ xuống bằng tư thế "phù phục" cực kỳ điệu nghệ. Ba khán giả vỗ tay vang cả sân. Cu Ri tháo đầu lân ra, mồ hôi như tắm. Tôi đưa khăn lau mặt cho con, lòng ngập tràn thương yêu:

- "Con múa giỏi hơn cả đoàn lân chuyên nghiệp luôn!".

Ri cười toe. Trăng trên cao như cũng đang cười cùng mẹ và con.

3. Tiết mục cuối cùng của đêm Tết trông trăng là phá cỗ. Một mâm bánh không sang chảnh mà ưu tiên chọn những thức bánh con và hai cậu bạn thích mê. Đương nhiên có bánh nướng, rau câu, trái cây và món khoái khẩu của các con - bắp xào hẹ. Và những hũ sữa chua mẹ tự tay làm.

- "Mẹ nghĩ chẳng nơi đâu có mâm cỗ Trung thu đặc biệt thế này. Mời các con, những em bé của trăng phá cỗ!".

Sau câu đó của mẹ là tràng vỗ tay và những tiếng cười, các con hì hửng chia nhau bánh trái. Tôi định cất nghĩa cho con, rằng Tết Đoàn viên là hội đủ yêu thương dưới ánh trăng. Nhưng lại thôi, vì không nỡ ngắt mạch nói cười tung bừng của các con... ■

TRƯỜNG LÀNG

Bông sen sót lại

Hè qua rồi còn sót lại bông sen
Lặng lẽ hồng giữa hồ phai sắc lá
Bông sen đợi chờ ai hương dịu quá
Bên con đường nắng tóc rồi thường qua?

Tự ví mình hè lại đóng dành thu
Nàng đổi ai mà chợt mưa chợt nắng
Có khi tự giấu mình vào tiếng sấm
Rồi bất ngờ pha nắng ghẹo mây bay

Đêm qua nghe tâm sự đoạn đường này
Có một nàng lặng bên hồ hàng tiếng
Tóc thì rồi đôi mắt nhìn rơm rớm
Nhut sợ rằng thu chẳng dắt sen đi...

TRẦN THƯƠNG TÍNH

Về làng...

Con đi từ lúc còn thơ
Ngõ nhà khuất bóng bãi bờ xanh trong
Gió đồng vút ngọn tre con
Cánh chuồn soi bóng bên dòng sông quê.

Về làng giữa buổi bộn bề
Ngõ như năm tháng tĩnh mịch thuở nào?
Mẹ còn ru võng ca dao
Cho con giấc ngủ ngọt ngào ngày xưa.

Bếp nhà sột khói ngày mưa
Thấy đời ấm những thiếu thừa bữa vậy
Tôi về đếm tuổi thơ ngày
Chợt nghe ký ức rơi đầy bến quê.

Tìm trong thăm thẳm đường về
Cánh diều rớt phía chân đê muộn màng
Có con đẽ lặc khóc vang
Hỏi người xa xứ về làng hay chưa?

Minh họa: ĐỨC TRẦN

NGUYỄN ANH ĐÀO

Nhớ mùa thu

Bất chợt mùa thu về gõ cửa
Gió heo may, mây lãng thường trôi về
Mùi ngô nướng, thơm tràn nơi ngõ phố
Lòng rưng rưng, nhớ mẹ ở quê nhà

Bao năm rồi con biệt biệt nơi xa
Cánh đồng rạ rơm thơm mùi nắng mới
Đàn sáo nhỏ bay giữa trời phơi phới
Góc ao nhà chìm bóng cá hót mê say

Ôi! nhớ quá! mùa thu lá vàng bay
Lũ trẻ tắm sông tổng ngồng ngộ nghĩnh
Đàn trâu về chuồng bước chân thậm thịch
Vườn nhà, cúc đang nở mùa hoa

Ôi! nhớ quá, bao mùa thu đã qua
Lòng vương vấn, nhớ về thời trai trẻ
Trái tim yêu, đập liên hồi mạnh mẽ
Ôi! mùa thu mãi mãi một đời yêu!

Minh họa: NGỌC AN

NGUYỄN QUỐC TRÍ

Mùa vàng đỏ một trái tim

Mùa vàng trên lưng chừng núi
Là ngày lúa chín quê em
Trắng vàng rạng rỡ đêm đêm
Là mùa tình yêu đang chín.

Những cánh chim trời bịn rịn
Bay trong mùa màng làng quê
Có đám mây quên đường về
Để cả chiều thu lạc lối.

Mùa vàng là mùa trái hội
Của mồ hôi và nụ cười
Muông thú và những con người
Đã làm nên ngày no ấm.

Ngắm mùa vàng quê sâu thẳm
Thấy em và màu nước non
Trái tim sắc đỏ như son
Giữ nhịp mùa quê ta đó.

HỒNG QUANG

Lên với đá ngàn

Mời anh lên với Tuyên Quang
Nơi cao nguyên đá menh mang núi đồi
Dòng sông Nho Quế êm trôi
Mái nhà Lũng Cú đỏ trời cờ bay

Tiếng khèn ai thả mê say
Rung rinh bờ đá nở đầy sắc hoa
Bắc Sum mây trắng lụa là
Qua đèo Mã Pí* ngắm tà dương rơi

Tôi thung Lũng Cẩm gọi mời
Đậu ngô xanh thắm, nụ cười thơ ngây
Trình tường mái rợp rêu dày
Chuyện xưa vọng lại buồn lay gió chiều

Mộc miên đỏ chợ Phong Lưu
Gửi hoa em gánh bao điều mến thương
Đồng Văn - phố cổ mờ sương
Dấu xưa sỏi đá còn vương bóng người

Lặng nghe gió hát bên đồi
Lịch sử khắc đậm dáng người Tuyên Quang
Anh ơi, lên với xứ ngàn
Chạm vào hồn đất, ngập tràn thiết tha

Lên đây ngắm đá nở hoa
Gửi trao nhịp thở chan hòa núi non
Tình quê đậm thắm mạch nguồn
Theo em xuống chợ, bốn chôn vấn vương

Chân trời mở lối thiên đường
Đá ngàn đón gió, tỏa hương gọi mời
Đến rồi chẳng muốn xa rời
Một lần ghé lại, trọn đời mang theo.

* Mã Pí Lèng, một trong tứ đại đèo của Việt Nam.

Rượu bậc thang Hoàng Su Phì. Ảnh: MINH TÂM

Để Trung thu trọn vẹn hơn

■ NGỌC MAI

Có dịp đến Tuyên Quang dịp 2/9 vừa qua, tôi và các bạn cùng đi đã được ngắm nhìn các xe mô hình Trung thu trên các tuyến phố, thu hút rất đông người tham gia. Quả thật, Lễ hội rất độc đáo, ghi dấu ấn trong lòng du khách trong và ngoài nước với hàng trăm mô hình đèn khổng lồ, sáng tạo, tái hiện những câu chuyện cổ tích, lịch sử và đời sống hiện đại.

Không chỉ góp phần quảng bá hình ảnh Tuyên Quang, lễ hội còn mang lại lợi ích thiết thực khi thu hút lượng lớn khách du lịch, tạo nguồn thu nhập đáng kể cho người dân thông qua dịch vụ lưu trú, ẩm thực, thương mại. Nhưng chúng tôi cũng cảm nhận được phía sau bức tranh sôi động, lung linh ấy đang tồn tại không ít vấn đề đáng suy ngẫm.

Ấy là việc các xe mô hình diễu hành trên phố từ giữa tháng 6 âm lịch, rất sớm so với Trung thu. Mặc dù lực lượng công an thường xuyên làm việc nhưng một số tuyến phố trung tâm vẫn thường xuyên rơi vào cảnh ùn tắc. Những đêm diễu hành với âm nhạc công suất lớn kéo dài đến tận khuya gây không ít phiền toái cho nhiều gia đình, đặc biệt là nhà có người già và trẻ nhỏ.

Đáng nói là có tốp thanh niên đi cùng những xe mô hình tổ chức nhảy múa trên đường, dù tạo không khí vui vẻ, phấn khích, nhưng trang phục thì phản cảm, đi ngược với tinh thần trong sáng, hồn nhiên vốn là nét đặc trưng của Tết Trung thu dành cho thiếu nhi. Có những cô gái trong vai “chị Hằng”, nhưng khiến người xem hội tưởng mình đang ở Trung Quốc. Có tốp thanh nữ mặc thiếu vải, khiến người xem... đỏ mặt.

Lo ngại hơn, rác thải ngày càng trở thành bài toán nan giải sau mỗi đêm. Chỉ riêng đêm 2/9, đã có hàng nghìn du khách để lại lượng lớn chai nhựa, túi nilon, hộp xốp, thức ăn thừa, khiến Quảng trường Nguyễn Tất Thành và các đường phố lân cận sáng hôm sau ngập trong rác thải nhựa, dù lực lượng vệ sinh môi trường

Lễ hội Trung thu Tuyên Quang đã trở thành sản phẩm du lịch độc đáo.

Trang phục phản cảm trên xe mô hình Trung thu.

phải làm việc từ 2 - 3 giờ sáng. Cùng với đó, khí thải từ hàng nghìn phương tiện chen chúc, ánh sáng đèn Led dày đặc, tiếng loa công suất lớn... mỗi tối rước đèn đã tạo ra sự ô nhiễm môi trường,

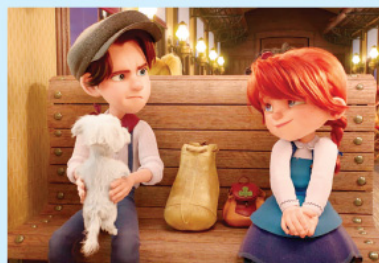
ô nhiễm tiếng ồn các tuyến phố.

Chưa đầy 1 tháng nữa sẽ diễn ra chính hội Trung thu Thành Tuyên. Để lễ hội vừa giữ được nét độc đáo, vừa đảm bảo sự bền vững, rất cần sự điều chỉnh, khắc

phục các vấn đề nêu trên. Được biết, Công an phường Minh Xuân cũng đã công bố số điện thoại tiếp nhận phản ánh về an ninh trật tự, an toàn vệ sinh thực phẩm và tình trạng đầu cơ, nâng giá dịp lễ hội. Nhưng các quy định về âm thanh, trang phục, giờ kết thúc sự kiện cần được ban hành và giám sát chặt chẽ. Đặc biệt, hướng tới một “lễ hội xanh”, cần khuyến khích sử dụng vật liệu thân thiện trong chế tác mô hình đèn, bố trí thêm điểm thu gom rác, nhà vệ sinh công cộng...

Lễ hội Trung thu Tuyên Quang là niềm tự hào, là tài sản văn hóa quý giá của địa phương. Nhưng để giá trị ấy lan tỏa bền vững, lễ hội cần được tổ chức với sự cân bằng giữa phát triển du lịch - kinh tế và bảo đảm đời sống của cộng đồng. Một lễ hội văn minh, an toàn, xanh - sạch - đẹp chắc chắn sẽ làm cho ánh trăng Trung thu Tuyên Quang thêm tròn đầy, lung linh và trọn vẹn trong mắt mọi người.

XEM GÌ Ở ĐÂU?

Phim Bộ ba siêu nhi đại não mô vàng sản xuất dựa trên sự kiện lịch sử có thật.

TRONG 2 ngày 13/9 (thứ Bảy) và 14/9 (chủ Nhật), TTV Tuyên Quang, Lotte Tuyên Quang trình chiếu nhiều bộ phim hấp dẫn dành cho mọi lứa tuổi:

TTV Tuyên Quang

- 8h00: Giải cứu con tim.
- 10h30: Sóng gió nơi thị thành.
- 13h00: Hoán đổi nghiệt ngã (22h20).
- 18h00: Muôn kiểu làm đầu (21h15).

Lotte Tuyên Quang dự kiến trình chiếu một số bộ phim hấp dẫn:

- Mưa đỏ: (9h00, 11h30, 12h30, 14h00, 15h00, 16h30, 17h30, 20h00).
- Khế ước bán đầu (9h00, 10h00, 10h50, 11h40, 13h10, 15h30, 16h40, 17h50, 19h00, 20h10).
- The conjuring: Nghi lễ cuối cùng (14h00, 19h45).
- Bộ ba siêu nhi đại não mô vàng (9h00).

BẢO CHI (Tổng hợp)

NHỊP CẦU NHÂN ÁI

Hãy giúp đỡ cậu học trò nghèo bị bệnh viêm não Nhật Bản

■ MINH THỦY

NĂM học mới đã bắt đầu với nhiều niềm vui và hy vọng của các em học sinh, nhưng cậu học trò Lê Anh Hưng, dân tộc Tày, sinh năm 2017, thôn Đo, xã Bình Xa, tỉnh Tuyên Quang đã phải dừng việc học của mình, vì căn bệnh viêm não Nhật Bản. Hằng ngày em phải chịu những cơn đau dày vò, chỉ mong chờ một phép màu để duy trì sự sống.

Anh Lê Văn Hiếu, bố đẻ cháu Hưng cho biết: “Cuối tháng 6-2025, cháu Hưng chỉ có biểu hiện sốt cao vài ngày, gia đình tôi đưa cháu ra Bệnh viện Đa khoa Hàm Yên, chuyển xuống Bệnh viện Đa khoa tỉnh Tuyên Quang thăm khám được các bác sỹ chẩn đoán cháu bị viêm não Nhật Bản. Đến đêm 29-6, cháu lên cơn co giật, sốt cao, rồi được chuyển xuống cấp cứu tại Bệnh viện Nhi

Trung ương - Hà Nội trong tình trạng hôn mê. Sau 1 thời gian điều trị, đến tháng 7-2025, cháu được chuyển sang Khoa Nhi - Bệnh viện Nhiệt Đới Trung ương tiếp tục điều trị, đến nay cháu vẫn chưa tỉnh táo, toàn thân bất động. Con trai tôi đang nằm bất động trên giường bệnh, nhìn con vẫn hôn mê, tôi ứa nước mắt, không biết làm gì để cứu được con, con tôi bao giờ tỉnh lại đây. Căn nhà là tài sản duy nhất tôi cũng mang cảm cố để chữa bệnh cứu con rồi. Hai vợ chồng tôi từ khi con bệnh cũng nghỉ làm để ở viện thay nhau chăm cháu. Giờ tôi bất lực rồi chị ơi”.

Sau 1 ngày kêu gọi, em Hưng đã nhận được sự hỗ trợ của các cơ quan, ban, ngành, nhà hảo tâm trong và ngoài tỉnh, với số tiền trên 10 triệu đồng.

Cháu Lê Anh Hưng, thôn Đo, xã Bình Xa, tỉnh Tuyên Quang đang được gia đình chăm sóc tại Khoa Nhi, Bệnh viện Nhiệt đới Trung ương - Hà Nội.

Mọi sự giúp đỡ xin gửi về anh Lê Văn Hiếu, bố đẻ cháu Lê Anh Hưng, thôn Đo, xã Bình Xa tỉnh Tuyên Quang, ĐT: 0379426222. Mọi sự giúp đỡ cũng có thể gửi về chị: Trần Thị Minh Thủy, Phóng viên Báo và phát thanh, truyền hình Tuyên Quang, số tài khoản cá nhân: 8100215014802, Ngân hàng Agribank. Điện thoại: 0976.840.865.

TẢN VĂN

Minh họa: XUÂN ĐỨC

Mùa gió heo may

■ HOA NGUYỄN

KHI những làn gió se lạnh khẽ khàng ùa về, nghe trong nắng chiều vàng yếu ớt những dư âm xưa cũ. Vài mảnh mây trắng lang thang về cuối trời. Chiếc lá khô nhẹ rơi trên con ngõ nhỏ, đánh thức những kỷ niệm đã ngủ yên. Mùa gió heo may mang đến những nỗi buồn man mác. Có điều gì nhớ quen mà rất lạ. Chợt một nỗi nhớ không tên nhut vừa thoáng qua cánh đồng làng.

Mùa thu trong ký ức tôi giản dị như cọng rơm, gốc rạ mà sâu nặng. Mỗi sáng mai đến trường, con đường đất chỉ chút dấu chân lũ trẻ trâu. Những giọt sương đọng trên hàng cỏ may chờ nắng hóa thân vào gió. Nhớ về một người bạn, bao năm vẫn một chiếc cặp sách rách, bạc màu qua năm tháng. Nâng niu vài cuốn sách nhàu nhĩ, chứa đựng những ước mơ tuổi thơ về một bầu trời rộng mở.

Nhớ mỗi mùa heo may bên bếp lửa của mẹ. Những cọng rơm khô bùng lên ngọn lửa ấm áp. Bữa cơm mẹ nấu chỉ có bát canh rau, chất chứa bao nỗi niềm, như vị quê thấm đẫm gió sương. Cũ sản củ khoai ấm lòng mỗi sáng mai đến trường. Mẹ lên nhìn theo những bước chân con hy vọng...

Rồi một ngày tôi trở thành thầy giáo. Đứng trên bục giảng, càng hiểu hơn ý nghĩa của việc gieo chữ. Từng con chữ gieo xuống trang giấy như những hạt giống gieo trên đồng đất, cần kiên nhẫn và lòng yêu thương chăm chút. Như ngày nào mẹ cầm cùi gieo hạt, nâng niu từng nhành lúa, gửi gắm hy vọng vào mùa gặt mai sau.

Đã bao mùa thu đến, ta còn giữ cho riêng mình một dáng nhỏ thân thương. Ánh mắt trong veo tình cờ nơi góc sân trường. Chỉ một cái nhìn, một bước chân chậm lại, mà hóa thành kỷ niệm, uớt vào tim ta nỗi nhớ. Mỗi mùa thu đi qua, để lại trong ta một khoảnh lặng. Và ta bỗng nhận ra những điều giản dị, nhỏ bé, một chiếc cặp sách sờn cũ, một đôi dép đất quai, một bữa cơm canh cà... là kỷ ức bền chặt, nâng bước ta suốt hành trình dài rộng.

Thời gian chẳng thể cuốn đi hơi ấm từ bếp lửa. Ký ức nhắc nhở ta về hiện tại: hãy biết giữ lấy sự bình yên, biết trân trọng những phút giây đời thường, vì đó là nguồn cội của yêu thương, là nhân cách con người. Điều kỳ diệu của mùa thu, mùa gió heo may như một tấm gương soi mình trong ký ức, để thấy mình chừa bao giờ lạc lối. Để trong dòng chảy cuộc đời, ta vẫn còn một bến đỗ, một ngọn lửa sưởi ấm. Để rồi, dù ta đi xa bao nhiêu chẳng nữa, vẫn còn nguyên vẹn một miền quê trong trái tim mình.

Diệp tử tế

Vận động xây hơn 260 cây cầu nông thôn trong 5 năm

Ở tuổi 73, lẽ ra đã an nhàn, nhưng ông Nguyễn Tấn Thiện (xã Đồng Khởi, Vĩnh Long) vẫn miệt mài vận động xây cầu, góp phần đổi thay diện mạo nông thôn.

Từ năm 2020 đến nay, ông Thiện đã vận động các nhà hảo tâm đóng góp xây dựng 260 cây cầu bê-tông với tổng kinh phí hơn 10,4 tỉ đồng.

Những cây cầu mới trải dài ở nhiều xã như Đồng Khởi, Mỏ Cày, An Định, Hương Mỹ, Tân Thành Bình, Nhuận Phú Tân, Phước Mỹ Trung..., góp phần thay thế cầu khỉ, cầu gỗ tạm bợ trước kia.

Chia sẻ về động lực làm công việc này, ông Thiện cho biết, lúc đầu, ông chỉ nghĩ đơn giản là giúp bà con bớt vất vả và khi đi lại, đặc biệt là trẻ nhỏ đến trường không còn sợ ngã sông.

Ông bỏ tiền túi và vận động thêm từ bà con, các nhà hảo tâm gần xa. Khi xóa xong cầu khỉ trong xóm thì ông tiếp tục sang các ấp khác, rồi các xã lân cận. Cứ như vậy, số lượng cầu ngày một nhiều hơn.

Mỗi cây cầu không chỉ là phương tiện đi lại mà còn chứa đựng tình nghĩa và niềm tin. Ông luôn đứng ra vận động và xây cầu bằng cả cái tâm. Niềm vui của ông cũng là niềm vui của người dân được thụ hưởng. Những cây cầu hoàn thành đã mang lại sự đổi thay rõ rệt, giúp giao thông thuận tiện hơn cho bà con vùng quê.

260 cây cầu bê tông ở Vĩnh Long được xây dựng nhờ sự vận động của ông Nguyễn Tấn Thiện, giúp người dân đi lại thuận tiện.

Trong thời gian tới, Hội Người cao tuổi xã Đồng Khởi sẽ tiếp tục chung sức cùng ông Thiện vận động các nhà hảo tâm hỗ trợ xây dựng thêm nhiều cây cầu, giúp vùng sâu, vùng xa phát triển thuận lợi hơn.

Công an xã hỗ trợ học sinh qua sông đến trường

Thượng úy Nguyễn Văn Hùng - Trưởng Công an xã Lượng Minh (Nghệ An) - hỗ trợ đưa các em nhỏ sang sông đến trường an toàn.

SAU khi cây cầu treo vào bản Xốp Mặt bị lũ cuốn trôi, hàng trăm học sinh của Trường Tiểu học bán trú xã Lượng Minh (Nghệ An) buộc phải qua đò sang sông Nậm Nơn để đến lớp.

Trước tình hình đó, lực lượng Công an xã Lượng Minh do Thượng úy Nguyễn Văn Hùng - Trưởng Công an xã - trực tiếp chỉ huy đã có mặt từ sáng sớm, cùng 8 cán bộ, chiến sĩ hỗ trợ phụ huynh và thầy cô đưa các em nhỏ sang sông an toàn.

Những chiếc áo phao được chuẩn bị sẵn, từng em học sinh được dìu dắt cẩn thận, đảm bảo tuyệt đối an toàn trong ngày đầu tựu trường.

Hình ảnh những người chiến sĩ công an đồng hành cùng học trò nơi

rẻo cao miền Tây xứ Nghệ đã lan tỏa mạnh mẽ, trở thành điểm tựa tinh thần để học sinh và phụ huynh yên tâm vượt khó, nuôi dưỡng khát vọng học tập.

Thầy Nguyễn Văn Thanh - Hiệu trưởng Trường Phổ thông Dân tộc bán trú Tiểu học Lượng Minh - xúc động cho biết: "Nếu không có sự hỗ trợ kịp thời của lực lượng công an xã, hàng trăm học sinh rất khó đến được trường an toàn. Các thầy cô và phụ huynh đều coi đây là nghĩa cử cao đẹp, tiếp thêm niềm tin, động lực cho nhà trường khắc phục khó khăn, bảo đảm việc dạy và học không bị gián đoạn".

ANH ĐỨC
(Tổng hợp)

Toàn tỉnh có trên 9.000 ha ruộng bậc thang trải dài qua nhiều xã có địa hình đồi núi; nhiều nhất ở các xã Thông Nguyên, Hồ Thầu, Nậm Dịch, Bản Máy, Pờ Ly Ngải, Hoàng Su Phì, Hồng Thái và Thành Tín. Mùa nước đổ, ruộng loang loáng như chiếc gương khổng lồ in bóng mây trời. Khi thu về, lúa chín nhuộm vàng rực rỡ, cả không gian hóa thành bức tranh thiên nhiên tráng lệ, thơ mộng. Vẻ đẹp ấy làm nên tiềm năng du lịch độc đáo, hấp dẫn du khách bốn phương, giúp đồng bào người Dao, Nùng, La Chí... có cuộc sống ấm no.

BIỆN LUẬN, VIỆT BẮC

Khúc hát mùa no ấm

Ảnh 1: Người dân Hoàng Su Phì vui mùa lúa vàng.

Ảnh 2: Ruộng bậc thang xã Thông Nguyên như chiếc gương khổng lồ in bóng mây trời vào mùa nước đổ.

Ảnh 3: Mùa vàng ở Hồng Thái.

Ảnh 4: Ruộng bậc thang dưới chân dãy Tây Côn Lĩnh, thuộc thôn Khuổi Mý, phường Hà Giang 1.

MÓN NGON CUỐI TUẦN

Du vị thịt trâu miền sơn cước

■ HOÀNG ANH

Đặc sản
thịt trâu khô
Tiến Thành.

Thịt trâu khô.

Ở những bản làng vùng cao Tuyên Quang..., thịt trâu đã trở thành một phần không thể thiếu trong bữa ăn và đời sống văn hóa cộng đồng. Con trâu gắn

bó với nương rẫy, đồng áng, và cũng là nguồn thực phẩm quý, giàu đạm, ngọt thịt, được chế biến thành nhiều món ngon, tạo nên bản sắc ẩm thực vùng cao. Nổi tiếng nhất, phải kể đến thịt trâu gác bếp - món ăn đã trở thành thương hiệu của núi rừng. Những miếng thịt được thái dọc thớ, tẩm ướp gia vị đặc trưng như mắc khén, hạt dổi, sả, gừng, ớt rồi treo lên gác bếp hong khói. Ngon lửa củi từ rừng vừa sưởi ấm gian nhà, vừa làm khô từng thớ thịt, tạo vị dai ngọt, thơm nồng và cay cay đặc trưng. Khi ăn, xé từng sợi nhỏ, chấm cùng chấm chéo, mắm ớt gừng hay đơn giản là nhâm nhi với chén rượu nồng, sẽ cảm nhận trọn vẹn hồn vía núi rừng.

Cũng từ thịt trâu, đồng bào còn sáng tạo ra những món ăn dân dã mà đậm đà. Thịt trâu nướng mắc khén với mùi thơm quyến rũ, lớp ngoài hơi xém, bên trong mềm ngọt, thấm vị cay nồng. Da trâu sau khi thui qua lửa, cạo sạch, chế biến thành nộm da trâu hoặc nấu canh với măng chua, cho vị giòn sần sật độc đáo. Người vùng cao còn có món thịt trâu xào rau rừng, lá lốt, lá tỏi, giữ nguyên vị ngọt, kết hợp hương cay nồng của núi rừng, giản dị mà khó quên.

Trong những dịp trọng đại, thịt trâu

được chế biến công phu hơn. Thịt trâu hầm thuốc bắc hay hầm cùng lá rừng mang vị ngọt béo, thơm hương thảo mộc, vừa ngon vừa bổ dưỡng, đặc biệt hợp với khí hậu se lạnh vùng cao. Một số nơi còn giữ tục làm tiết canh, lòng trâu nướng hoặc hấp, coi đó là món nhậu quý đãi bạn hiền.

Có thể nói, từ những cách chế biến giản đơn cho đến cầu kỳ, thịt trâu vùng cao đều toát lên nét văn hóa riêng: vừa phản ánh sự khéo léo trong ẩm thực, vừa gắn bó mật thiết với cuộc sống sinh hoạt, lao động và phong tục tập quán. Ngày nay, khi du lịch từng đồng phát triển, nhiều du khách tìm đến vùng cao để được thưởng thức đặc sản thịt trâu. Họ không chỉ say mê vị ngọt đậm, cay nồng của món ăn, mà còn bị cuốn hút bởi không gian ẩm thực - nơi bếp lửa bập bùng, tiếng khèn, tiếng hát hòa cùng mùi thịt nướng, rượu ngô. Tất cả tạo nên một trải nghiệm văn hóa khó quên.

Thịt trâu vùng cao, vì thế, không chỉ là món ăn, mà còn là hương vị của núi rừng, của văn hóa, của tình người. Nó níu bước lữ khách, làm nên thương hiệu ẩm thực miền sơn cước, và góp phần tôn vinh giá trị bản sắc dân tộc trong đời sống hôm nay ■